

Viktor Klingberg: boende 1856-1947

Viktor Klingberg föddes 14/9 1856 på Tidaholms bruk (Västergötland) som son till Erland Theodor Klingberg (1821 - 1914) och Sophie Klingberg, född Baalack (1832 - 1925), som hade sammanlagt 9 barn, varav Viktor var det andra.

Viktor gick på läroverket i Örebro 1867-1876 och avlade studentexamen där. Familjen bodde då i Gustafsström, drygt 10 mil bort, så Viktor måste ha varit inackorderad. Alla hans bröder gick också på läroverket i Örebro. Efter studentexamen var Viktor informator ett år, okänt var.

Han studerade sedan i Uppsala 1877-1885, och avlade medicine kandidatexamen 1885. där, samt medicine licentiatexamen i Lund 1890;¹ detta var dåtidens läkarexamen, som krävdes för att få läkarlegitimation. Under mellanperioden 1885-90 hade Viktor flera korta vikariat som läkare, bland annat i Kungsbacka, Norberg och Fiskebäckskil.²

Det var under denna period som Viktor tog flera stora lån (se [Viktor Klingbergs skulder](#)). Viktor stod fortfarande folkbokförd hemma hos föräldrarna i Uppsala och hade inget eget boende och uppenbarligen inga fasta inkomster.³

Viktor var sedan mellan 1891 och 1893 vikarierande distriktsläkare i bl.a. Södra Unnaryd, Norra Tängelanda och Älvdalen. Han fick dock, till sin besvikelse, inte fast jobb i Älvdalen.

Viktor emigrerade därför till Sydafrika 1894, 37 år gammal. Som skäl anför han i brev hem till pappan att han inte ser att han kan betala sina skulder genom att stanna i Sverige. Han blev kvar i Sydafrika resten av sitt liv och arbetade som läkare; han dog 90 år gammal i Johannesburg 1947. De första åtta åren flyttade han runt mellan olika platser i nuvarande Sydafrika, Zimbabwe och Moçambique; därefter bodde han en lång period i Dordrecht (1902 - 1914) och slutligen (1918 -1947) i Johannesburg där han hade läkarpraktik åtminstone tills han var över 80 år gammal.

Han besökte London en gång (1897), men kom aldrig tillbaka till Sverige. Många brev från Viktor hem till hans pappa och hans syskon finns bevarade och är nu utskrivna och annoterade och kan läsas här: [Viktors Afrikabrev 1894-1937](#).

¹ Viktors yngre bror Fredrik avlade medicinekandidat examen efter fem år i Uppsala, medan Viktors studier tog 8 år.

² Erland Theodor Klingberg, *Släkten Klingberg* (1906)

³ Viktor står hela tiden fram till 1886 kyrkobokförd hemma hos sina föräldrar i Gustavsström, och sedan hos sina föräldrar i Uppsala, trots att han studerade i Uppsala från 1877, och sedan vikarierade på olika platser i Sverige. Det går inte att följa Viktors boende genom kyrkoarkiven utan man får anlita andra källor.

Viktor Klingberg: 1856-1894

År	Plats	kommentar	Källa
1856	Tidaholms bruk, (Aagnetorps sn)	Född 14/9	Klingberg ⁴
1857	"-		
1858	"-		
1859	Hällefors	Familjen flyttar från Tidaholm till Hällefors	Klingberg
1860	"-		
1861	"-		
1862	"-		
1863	"-		
1864	"-		
1865	"-		
1866	Gustavsström	Familjen flyttar från Hällefors till Gustavsström 20/11	Gåsborns husförhörslängd 1861- 65:167 Gåsborns husförhörslängd 1866- 70:167
1867	Gustavsström, Örebro	Går i skola i Örebro, troligen inackorderad, men är kyrkbokförd i Gustavsström	
1868	"-		
1869	"-		

⁴ Erland Theodor Klingberg, *Släkten Klingberg* (1906)

1870	"-"		
1871	"-"		
1872	"-"		
1873	"-"	Konfirmerad i Örebro, nattvard 27/5	Gåsborns husförhörslängd 1871- 75:217
1874	"-"		
1875	"-"		
1876	Örebro Okänd plats	Studentexamen Informator under ht Är fortfarande dock kyrkbokförd i Gustavsström	Klingberg Klingberg Gåsborns husförhörslängd 1876- 80:226
1877	Okänd plats Uppsala	Informator under VT ht: Student vid Uppsala universitet	Klingberg Klingberg
1878	Uppsala: Ö. Åg. 45 (vt)		U.U. katalog vt 1878 ⁵
1879	"-"	⁶	
1880	Uppsala: Kungsängsg. 8 (vt) Uppsala: Svartmang. 8 (ht)	Tar med.fil. examen	U.U. katalog vt 1880 U.U. katalog ht 1880
1881	Uppsala: Slottsgr. 7 (vt) Uppsala: Lugnet (ht)		U.U. katalog vt 1881 U.U. katalog ht 1881 Gåsborn 1881-85:228 "stud i Upsala"

⁵ Uppsala Universitetskatalog

⁶ I Uppsala universitets katalog för ht 1879 finns Viktor inte med men är tillagd för ht 1879 i vt 1880. Det är oklart om han var i Uppsala hela terminen.

1882	Uppsala: Ö. Slottsg. 5 (ht)	Får Helmfeltska stipendiet ht 1882-ht 1885	U.U. katalog ht 1882
1883	Uppsala: St. Persg. 9 (vt)	Viktors bror Fredrik flyttar ht 1883 till Uppsala för att läsa till läkare. Han bor på samma adress	U.U. katalog vt 1883
1884	"-		Uppsala domkyrkoförsamling husförhörslängd 1884- 89:464 "med.stud."
1885	"-	Med.kand examen 14/3 1885. Bor på samma adress även under ht 1885	Klingberg U.U. Katalog ht 1885
1886	Uppsala?	Oklart var Viktor bodde under första delen av detta år sedan hans studier avslutats. Familjen flyttar från Gustavström till Syslomanng. 15 (kv. Hervor) i Uppsala 28/7. Viktor står sedan skriven hos sina föräldrar mellan 6/8 1886-13/10 1891.	Uppsala domkyrkoförsamling husförhörslängd 1884- 88:298 "med.stud" Klingberg
1887	Uppsala? Gillberga (Värmland) Norberg (Västmanland)	18/5-14/7 1887 läkarvikarie. Här fanns också 24/5 1887-3/2 1888 kusinen bokhållaren Emanuel Klingberg (1864-1968) 25/7 1887 läkarvikarie	Svensk Läkare-Matrikel 1901 Klingberg

1888	Norberg (Västmanland) Uppsala?	-1/7 1888 Föräldrarna flyttar till Syslomanstg. 9 (kv. Ånåbben) i Uppsala	Svensk Läkare-Matrikel 1901 Uppsala domkyrkoförsamling husförhörslängd 1888- 90:258 "med.stud"
1889	Uppsala? Kungsbacka (Halland) Fiskebäckskils Havsbadanstalt (Bohuslän)	3/3-20/3 1889 läkarvikarie Sommaren 1889 läkarvikarie	Uppsala domkyrkoförsamling husförhörslängd 1889- 96:128 "med.stud." Svensk Läkare-Matrikel 1901 Svensk Läkare-Matrikel 1901
1890	Uppsala? Lund? Skillingaryd (Småland) Berlin	Med.lic i Lund 29/10 1890, läkarlegitimation 3/11 1890 ⁷ 19/7-7/9 1890 Jönköpings regemente 20/11 1890 till årets slut för medicinstudier	Klingberg, Svensk Läkare-Matrikel 1901 Svensk Läkare-Matrikel 1901 Svensk Läkare-Matrikel 1901
1891	Uppsala? Gislaved (Småland) Södra Unnaryd	30/8-4/9 1891 provinsialläkare Flyttar från Uppsala 13/10 1891 till Södra	Svensk Läkare-Matrikel 1901 Uppsala

⁷ Oklart om Viktor verkligen bodde i Lund, men han var fortfarande kyrkobokförd i Uppsala.

		Unnaryd (Jönk. län)	domkyrkoförsamligs utflyttningslängd 1891:160, S. Unnaryds husförhörslängd 1891- 98:393
1892	Södra Unnaryd (Jönk.län, Småland) Norra Tångelanda (Högsäter sn, Dalsland) Älvdalen (Dalarna)	Flyttar från Södra Unnaryd (Jönk. Län) 2/3 1892 till Norra Tångelanda (Högsäter)	S. Unnaryds (Jönk. län) utflyttningslängd 1892:65 Norra Tångelanda, Högsäter sn (Elfsborgs län) husförhörslängd 1891-96:333 Svensk Läkare-Matrikel 1901
1893	Norra Tångelanda (Högsäter sn, Dalsland), Älvdalen (Dalarna)	Flyttar från Norra Tångelanda (Högsäter sn, Dalsland) till Älvdalen (Kyrkbyn 12 1/2) som distriktsläkare 21/3 1893. Lämnar Älvdalen i december 1893 ⁸	Norra Tångelanda, Högsäter sn (Elfsborgs län) utflyttningslängd 1893:136 Älvdalens inflyttningslängd 1893:47.
1894	Berlin ⁹ London, Kapstaden	Lämnar London 10/3, anländer till Kapstaden 31/3	Viktors brev från Afrika

⁸ Här kan antas att Viktor flyttade till Älvdalen redan 1892 men att han inte anmälde flytten till Norra Tångelanda förrän våren 1893. Viktors efterträdare som distriktsläkare Arvid Gullström anges som inflyttad 27/12 1893 i Älvdalens husförhörslängd 1887-96:116. Viktor anges 15/12 1894 som "obefintlig"; Viktor var då sedan åtta månader redan i Sydafrika.

⁹ Viktor nämner i ett brev till fadern 8/3 1894 att han varit i Berlin.

Viktor Klingberg: 1894-1947 (se [Viktors Afrikabrev 1894-1937](#))

Ort	Ankomstdatum	kommentar	avresedatum	Kommentar
London	feb-mars 1894	brev 1 är daterat i London 8/3 1894	10/3 1894	Restiden från Southampton i England till Kapstaden anges till 14 dagar
Kapstaden	31/3 1894		april 1894	Reser vidare efter ett par dagar, resan skall ta 3 dagar (brev 2)
Johannesburg	april 1894	brev 3	9/4 1894	Brev 4 anger att han reser den 9/4
Bulawayo	maj 1894	I brev 3 anges restiden till cirka 5 veckor från Johannesburg	5/3 1895	Brev 11
Gweru	6/3 1895	Brev 11	aug 1896	Brev 28 anger att Viktor lämnade Gweru i slutet av augusti
Durban	okt 1896	Brev 28 den 31/10 anger att Viktor rest i 2 mån	dec 1896	Brev 29 anger att Viktor var i Durban nära 2 mån
Beira	Jan-mars 1897	Brev 29 från Beira är daterat 20/3 1897	1897	
London	1897	Brev 30 är daterat 24/10 1897 i London	30/10 1897	I brev 30 anger Viktor att han tänker resa tillbaka 30/10
Kapstaden	nov 1897	Resan London – Kapstaden tog cirka 14 dagar	dec 1897	I brev 31 anger Viktor att han stannade tre veckor i Kapstaden. Dock anger <i>Svensk Läkare-matrikel</i> (1901) att Viktor "utövade medicinsk praktik" i Kapstaden.
Christiana	dec 1897	Brev 31 är daterat 4/1 1898 i Christiana	1898	

Ngqeleni	1898	Brev 32 är daterat 14/4 1899 och Viktor tycks vara rätt nyanländ	Jan-feb 1902	I brev 37 den 10/3 1902 anger Viktor att han lämnat Ngqeleni. <i>Sveriges Läkarehistoria</i> (1933) anger att Viktor var i Ngqeleni 1898-1902.
Kapstaden	Jan-feb 1902?	I brev 37 10/3 1902 anger Viktor att han är i Kapstaden	c. 1/5 1902	Viktor avser att flytta till Fraserburg men hindras av boerkriget, se brev 37
Dordrecht	c. 1/5 1902	I brev 38 den 6/7 1902 anger Viktor att han varit i Dordrecht cirka 2 mån	1914	Sista brevet från Dordrecht (nr 56) är från 21/4 1913. Svenska Släktkalendern 1915/16 anger Dordrecht
Molteno	c. 1915	I brev 59 anger Viktor att han bodde i Molteno 1915	c. 1915-16	
Windhoek	dec 1916	I brev 57 skriver Viktor att han var militärläkare i Sydvästafrika i ett år, bl.a. och kanske främst i Windhoek	dec 1917	<i>Sveriges Läkarehistoria</i> (1933)
Johannesburg	1918	I brev 57 (19/10 1919) skriver Viktor att han bor i Johannesburg och varit där i minst ett år. <i>Sveriges Läkarehistoria</i> (1933)	8/8 1947	Viktor avlider 8/8 1947 i Johannesburg